3.3 Ravni napredovanja in operatorji

Kako narediti razvoj kompetenc sledljiv

18 temeljnih kompetenc okvira DUAL.AI.TEACHer je razmeroma abstraktnih in zagotavljajo krovno strukturo področja kompetenc. Da bi olajšali samoocenjevanje ali ocenjevanje s strani drugih ter omogočili spremljanje razvoja posamezne kompetence, je vsaka od temeljnih kompetenc operacionalizirana z opazljivimi učnimi cilji, razčlenjenimi na tri ravni napredovanja.

Ravni temeljijo na enem najbolj razširjenih modelov v izobraževanju: prenovljeni Bloomovi taksonomiji (Anderson in Krathwohl, 2001; Krathwohl, 2002). Njena osrednja ideja je preprosta: kognitivni procesi se razvijajo od pomnjenja in razumevanja, prek uporabe in analize, do vrednotenja in ustvarjanja. Kar se torej spreminja od ravni do ravni, ni vsebina ali tema, temveč kognitivna globina mišljenja in delovanja, ki jo lahko učitelj izkaže.

Ravni napredovanja in operatorji

Ta kognitivna globina se odraža v besedilu učnih ciljev. Vsak cilj je zgrajen okoli glagola (operatorja), povzetega neposredno iz taksonomije (npr. prepoznati, izvajati, kritično ovrednotiti). Operator pove, kaj se od učitelja na tej ravni pričakuje, in učni cilj naredi konkreten in opazljiv.

Raven	**V praksi učitelji znajo …**	**Kognitivni procesi (operatorji)**
Raven 1 **Usmerjeno zavedanje**	razviti začetno strokovno usmerjenost tako, da se naučijo, kaj je UI, kaj zmore in kaj je pri tem na kocki. Prepoznajo in se spomnijo ključnih pojmov in orodij UI, navajajo primere, jih razvrščajo ter s svojimi besedami povzemajo glavne priložnosti in tveganja.	**Pomnjenje** (prepoznavanje, priklic) **Osnovno razumevanje** (interpretiranje, ponazarjanje s primeri, razvrščanje, povzemanje)

Raven 2 **Reflektirano izvajanje**	uporabljati in kritično vrednotiti prakse, povezane z UI, v lastnem poučevanju. Namensko uporabljajo orodja UI pri pouku in ocenjevanju, razlagajo in primerjajo različne pristope in izpise, izpise UI primerjajo z lastno strokovno presojo ter analizirajo prednosti, omejitve in temeljne predpostavke.	**Višje razumevanje** (razlaganje, primerjanje) **Uporaba** (izvajanje, izvedba) **Analiza** (razločevanje, organiziranje, pripisovanje) **Vrednotenje** (preverjanje, kritično presojanje)
Raven 3 **Preobrazbeno vodenje**	odgovorno oblikovati in nadalje razvijati izobraževalno prakso, povezano z UI, ter pri tem prevzeti vodilno vlogo tudi zunaj lastnega razreda. Prakse UI vrednotijo glede na pedagoška in etična merila, ustvarjajo nove pristope, izboljšane z UI, ter podpirajo kolege in svojo ustanovo pri odgovorni uporabi UI.	**Ustvarjanje** (generiranje, načrtovanje, izdelovanje)

Logika ravni

Ravni druga na drugi postopoma gradijo. Vsaka višja raven črpa iz kognitivnih procesov ravni pod njo. Vendar gre v skladu s Krathwohlom (2002) za hierarhijo naraščajoče kompleksnosti in ne za niz strogo ločenih stopenj. Sosednje kategorije se lahko prekrivajo, meje med ravnmi pa so pretočne in ne ostre.

Medtem ko raven 1 zagotavlja potrebno osnovo, raven 3 pa predstavlja razširjeno vlogo pri inoviranju in strokovnem vodenju, je raven 2 osrednja ciljna razsežnost za učitelje. Vsi učitelji naj bi bili sposobni UI namensko vključiti v lastno prakso, njene izpise ovrednotiti s strokovno presojo ter kritično razmišljati o njenih pedagoških prednostih, omejitvah in temeljnih predpostavkah. Raven 2 zato opisuje raven kompetenc, potrebno za informirano, odgovorno in reflektirano pedagoško prakso v izobraževalnem okolju, na katero vpliva UI.

Revision #7
Created 2026-09-02 10:48:03 UTC by Alexander
Updated 2026-10-22 09:00:13 UTC by Mateja